

Datum
2015-11-05Utrikesdepartementet
103 33 StockholmEr referens
UD2015/1023/NISVår referens
Eva Dalberg**Remissvar över betänkande Skärpt exportkontroll av krigsmateriel (SOU 2015:72) och Sanktionsväxling – effektivare sanktioner på exportkontrollområdet (SOU 2014:83)****Sammanfattning**

FOI välkomnar utredningens förslag till ökad transparens i exportkontrollprocessen samt förbättrad vägledning genom tydligare riktlinjer och publicering av fallstudier. Det är främst förslag som rör tekniskt bistånd som kan komma att påverka FOI:s verksamhet. Flera av förslagen innebär en ambitionshöjning i det svenska exportkontrollsystemet, vilket bl.a. kan medföra ökade administrativa merkostnader. Förslagen måste därför värderas i ett helhetsperspektiv.

Allmänna synpunkter

Att krigsmateriellagen uppdateras och skrivs om med avsikten att bli mer transparent välkomnas. Det är positivt om kontrollen av tekniskt bistånd formuleras på ett mer koherent sätt än tidigare. En utvidgad öppen rapportering av fallstudier är positivt och skulle ge vägledning till FOI:s eget agerande rörande internationellt samarbete med utomeuropeiska partners.

Konsekvensanalysen i utredningen berör inte hur svenska myndigheter (inklusive forskningsinstitutioner) påverkas av utredningens förslag. FOI efterlyser en konsekvensanalys av förslagets påverkan på svenska myndigheter, inklusive FOI. I utredningen berörs vid några tillfällen den kraftigt minskade FoU-budgeten inom försvaret och den förskjutning i tekniskt kunnande som skett från myndigheter (i första hand FMV) till industrin, men hur detta påverkar situationen vad gäller internationella samarbeten och därmed utförelse av tekniskt bistånd utreds inte närmare. Utredningen diskuterar inte heller vilken teknik som behöver kontrolleras eller varför.

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut**Postadress**FOI
164 90 STOCKHOLM**Besöks- och leveransadress**Besöksadress
Gullfossgatan 6, Kista
Leveransadress
Gullfossgatan 12, Kista**Telefon**

08-55 50 30 00

Orgnr: 202100-5182

www.foi.se

registrator@foi.se

Synpunkter på vissa förslag i betänkandet

Undantaget för svenska myndigheter som inte är affärsverk från krav på tillstånd för tillverkning och tillhandahållande av krigsmateriel, uppfinningar rörande krigsmateriel och metoder för framställning av krigsmateriel, samt för att tillhandahålla tekniskt bistånd rörande krigsmateriel till mottagare i utlandet föreslås tas bort. Detta är en stor förändring av det svenska exportkontrollsystemet. Som en konsekvens av förslaget kommer FOI att behöva söka ett sådant tillstånd, samt att FOI blir föremål för ISP:s inspektioner.

FOI kan konstatera att införandet av efterkontroll kan påverka FOI om bedömningen görs att tekniskt kunnande särskilt behöver skyddas på detta sätt. Förslaget öppnar för att inspektioner ska kunna ske på plats hos en internationell samarbetspartner, vilket bör värderas i ett helhetsperspektiv, särskilt vad gäller länder som Sverige har slutit internationella överenskommelser med inom försvarsmaterielområdet.

Idag omfattas inte svenska medborgare som stadigvarande vistas eller är bosatta i utlandet av krigsmateriellagen. Utredningen föreslår att så blir fallet. Förslaget kan ha betydelse för FOI om vi skickar medarbetare som gästforskare till utlandet. FOI anser att det behöver klargöras hur ett nytt regelverk skulle tillämpas i sådana fall.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektör Jan-Olof Lind, efter föredragning av Eva Dalberg, chef Internationellt samarbete. I den slutliga handläggningen har också deltagit överdirektör Anna-Lena Österborg och chefsjurist Eva Liljefors.

För FOI,

Jan-Olof Lind
Generaldirektör

Eva Dalberg

Kopia för kännedom:
Försvarsdepartementet MFU
ISP